

Oponentní posudek disertační práce

Studijní program:	P3917 SOUDNÍ INŽENÝRSTVÍ
Studijní obor:	3917V001 SOUDNÍ INŽENÝRSTVÍ
Uchazeč:	Ing. et Ing. Petr Bílek
Název disertační práce:	Rozvoj a využití nedestruktivních metod z hlediska soudního inženýrství
Školitel:	prof. Ing. Leonard Hobst, CSc.
Oponent:	prof. Ing. Jiří Vala, CSc.

Článek 46 odst. 4 Studijního a zkušebního řádu VUT v Brně:

Oponent se v posudku vyjádří zejména:

- a) k aktuálnosti tématu disertační práce,
- b) zda disertace splnila stanovený cíl,
- c) k postupu řešení problému a k výsledkům disertace s uvedením konkrétního přínosu doktoranda,
- d) k významu pro praxi nebo rozvoj oboru,
- e) k formální úpravě disertační práce a její jazykové úrovni,
- f) zda disertační práce splňuje podmínky uvedené v § 47 odst. 4 zákona,
- g) zda student prokázal nebo neprokázal tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu a zda práce splňuje nebo nesplňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.

Bez tohoto závěru je posudek neplatný.

Hodnocení laskavě proveďte textem a dále písmenem X do odpovídající šedé buňky.

1. Forma disertační práce ve smyslu čl. 42 odst. 1 Studijního a zkušebního řádu VUT v Brně:

a) samostatná práce zpracovaná podle čl. 42 odst. 2 a 4 ^{*)} Studijního a zkušebního řádu VUT v Brně, obsahující výsledky řešení vědeckého úkolu, nebo		X
b) tematicky uspořádaný soubor uveřejněných prací.		
Jsou-li v souboru uveřejněných prací dle písm. b) práce, jichž je doktorand spoluautorem, je vymezen podíl doktoranda a je doložen prohlášením spoluautorů o jeho přínosu k jednotlivým pracím?	ano	
	ne	

2. Aktuálnost námětu disertační práce

X práce je velmi aktuální		... aktuální		... není aktuální

Zdůvodnění: Aktuálnost námětu disertační práce vyplývá z objektivní nezbytnosti nedestruktivního vyšetřování stavebních konstrukcí pro potřeby soudního inženýrství. Z původně obecně formulovaného tématu, zachovaného v názvu disertační práce, se autor specializuje na homogenitu drátkobetonu, používaného v posledních letech jako moderní stavební materiál i pro nosné konstrukce.

^{*)} (2) Disertační práce se člení zejména na tyto části:

- a) přehled o současném stavu problematiky, která je předmětem disertační práce,
- b) cíl disertační práce,
- c) výsledky disertační práce s uvedením nových poznatků, jejich analýzu a jejich význam pro realizaci v praxi nebo pro další rozvoj vědního oboru,
- d) seznam použité literatury,
- e) seznam vlastních prací vztahujících se k tématu disertační práce,
- f) souhrn v českém a anglickém jazyce zpravidla v rozsahu jedné strany.

Součástí disertační práce může být rovněž dokumentace inženýrských nebo uměleckých děl.

(4) Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění.

3. Splnění cílů disertace				
X	disertace splnila cíl		disertace splnila cíl částečně	
				disertace nesplnila cíl

Zdůvodnění: Disertační práce splnila stanovaný cíl, podrobně vymezený včetně dílčích cílů a postupů v její části 2). Tento cíl odpovídá přiloženému jednostrávkovému zadání práce; název práce je podstatně obecnější.

Zdůvodnění: Disertační práce splnila stanovaný cíl, podrobně vymezený včetně dílčích cílů a postupů v její části 2). Tento cíl odpovídá přiloženému jednostrámkovému zadání práce; název práce je podstatně obecnější.

4. Postup řešení problému a výsledky disertace									
	vynikající	X	nadprůměrné		průměrné		podprůměrné		slabé

Zdůvodnění: Postup řešení problému, zahrnující teoretický úvod do problematiky, dominantní experimentální složku, numerické simulace a naznačení možného uplatnění v soudním inženýrství, je přiměřený upřesněnému cíli disertace. Vlastní práce v rozsahu 125 stran (bez započtení příloh), seznamující s dosaženými výsledky, je (mimo úvodních 13 stran s formálními náležitostmi) věcně členěna na 9 částí: 1) obecný úvod (14 stran), 2) vymezení cílů práce a metod řešení (3 strany), 3) přehled nezbytných poznatků o magnetických vlastnostech materiálů (11 stran), 4) vývoj nové nedestruktivní metody (14 stran), 5) problematiku přípravy a struktury vzorků s použitím průmyslového tomografu (16 stran), 6) vlastní experimentální analýzu (9 stran), 7) simulační výpočty s využitím softwaru ANSYS (15 stran), 8) navrženou metodiku měření (7 stran) a 9) shrnující závěr (4 strany). Formální část 10) obsahuje přehled použitých zdrojů (10 stran), zbývající části 11) až 15) tvoří rozličné seznamy (9 stran) a příloha DVD s videem z průmyslového tomografu.

Konkrétní přínos doktoranda: Vlastní práci doktoranda, jenž se studovanou problematikou zabývá nejméně od září 2011 (odkdy odkazuje na své působení na Ústavu stavebního zkušebnictví FAST VUT v Brně) odrážejí zejména části 4) až 9). Za původní lze považovat navrženou metodiku měření s aplikací Hallovy sondy, validovanou výstupy z průmyslového tomografu a numerickými simulacemi, což dokládá i přiložený užitečný vzor *Hloubková sonda pro stanovení homogenity drátkobetonu* (společně s L. Hobstem a O. Antonem) a rozsah publikační činnosti.

5. Původnost dosažených výsledků – výsledky jsou:							
☐	původní	☒	převážně původní	☐	zčásti původní	☐	nejsou původní

Zdůvodnění: Původní jsou zejména výsledky související s vývojem a testováním sondy pro ověřování homogenity drátkobetonu a návrhem navazující metodiky. Prezentované výsledky z ostatních oblastí, zejména teorie elektromagnetického pole a metod numerického a statistického zpracování naměřených dat, vycházejí z tradičních postupů, jejichž případná inovace ve spolupráci s odborníky z naznačených oblastí by mohla přinést další pokrok ve zkoumané problematice.

6. Uplatnitelnost výsledků disertační práce pro rozvoj oboru Soudní inženýrství a další bádání:									
	vynikající	X	nadprůměrná		průměrná		podprůměrná		slabá

Zdůvodnění: Potřeba nedestruktivního zjišťování homogenity drátkobetonových a konstrukcí pro soudní inženýrství je nesporná; nevhodné rozmístění drátků ve struktuře materiálu vede při namáhání tahem ke vzniku mikroskopických defektů i makroskopických trhlin, způsobujících podstatné snížení životnosti takových konstrukcí. Méně pozornosti je věnováno například případnému nežádoucímu směrovému uspořádání drátků, jež může rovněž snižovat únosnost konstrukce; to lze nicméně chápat i jako příležitost pro další výzkum.

7. Uplatnitelnost výsledků disertační práce ve výuce:

vynikající	☒	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá

Zdůvodnění: Práce přináší nové výsledky, které jsou prakticky užitečné, při vhodné prezentaci srozumitelné pro současné studenty ÚSI i FAST VUT, s potenciálem obohatit a motivovat je v jejich vlastním studiu i odborné práci. Překážkami reálného uplatnění mohou být jistá neuzavřenost problematiky a pragmatické priority ve výuce. Za vhodný pro zmíněný účel lze považovat (autorem zmiňovaný) kurz *Nedestruktivní metody zkoušení ve stavebnictví* na FAST VUT v rámci celoživotního vzdělávání.

8. Uplatnitelnost výsledků disertační práce pro znaleckou, resp. technickou praxi:

vynikající	☒	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá

Zdůvodnění: Význam tématu nedestruktivního vyšetřování drátkobetonových konstrukcí je obecně uznáván. Jistou nevýhodou navržené metody je její semidestruktivní charakter, tj. nutnost pořizování vzorků z vývrtů. Metoda také přímo nezjistí vadné směrové uspořádání drátků, případně nesoudržnost mezi drátky a cementovou, resp. betonovou maticí.

9. Publikování výsledků disertační práce - výsledky publikovány

☒	byly	☐	byly částečně	☐	nebyly	☐	nelze zjistit

Zdůvodnění: Výsledky disertační práce byly publikovány (podle uvedeného seznamu autorových publikací) v 1 časopise zařazeném v databázi Scopus, v 6 dalších domácích časopisech, v 1 konferenčním sborníku zařazeném v databázi Web of Science (2 příspěvky), v 9 českých, 4 slovenských a 2 jiných zahraničních konferenčních sbornících a také v 7 sbornících domácích studentských konferencí, navíc vznikl i 1 užitný vzor; mimo studentské konference vždy ve spolupráci s dalšími autory. Publikační činnost je tedy rozsáhlá, vzhledem k jejímu převážnému omezení na ČR a SR nelze nicméně očekávat povědomí o dosažených výsledcích v mezinárodním měřítku.

10. Formální úprava disertační práce a její jazyková úroveň:

vynikající	☐	nadprůměrná	☒	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá

Zdůvodnění: Formální členění práce, sepsané v češtině, opatřené abstraktem v korektní angličtině, i její celková úprava jsou přiměřené záměru autora i požadavkům kladeným na disertační práci. Celkově nicméně text vykazuje jisté známky chvatné přípravy, projevující se v drobných stylistických, ortografických i typografických nedokonalostech, z nichž jsou dále zmíněny jen některé typické: Již v první větě na str. 1 v anglickém abstraktu je zbytečně zdvojené *by*, *using* (stačí jedno z nich). Na str. 8 českého abstraktu je na sedmém řádku nadbytečná čárka před *využít*. Totéž platí o čárce na str. 23 na devátém řádku části 1.8.4 na str. 23 před *pokusili*. Vadná interpunkce je pak i v číslovaných vzorcích na str. 35 až 40 v případech, kde za vzorcem následuje čárka: ta je umístěna až na začátek dalšího řádku; mimoto jsou nejednotné a často bezdůvodně velké mezery za vzorci, zatímco před textem *je ve srovnání* na řádku před rovnicí (6) na str. 36 mezera chybí a na celé str. 39 nejsou za číslovanými vzorci žádná interpunkční znaménka, celkově pak zápis (pouze) vektorových veličin kurzívou je nedůsledný a neobvyklý. Pro relativní permeabilitu na str. 42 by bylo vhodnější v literatuře obvyklé označení μ_r , rovněž tak $\approx$ pro přibližnou rovnost. Na str. 55 na druhém řádku za obr. 22 je nadbytečná čárka před *může*. Na str. 56 patří do první věty části 5 druhý pád *magnetické* sondy. Na str. 68 patří do nadpisu druhý pád *tomografického vyšetření*. Na str. 70 na šestém řádku zdola působí obě jednoduché věty neuměle; bylo by vhodnější je spojit. Na str. 89 v popisu grafu 26 a na str. 90 v popisu obr. 61 je opakovaný překlep ve

formulaci 10 drátků. Na str. 95 je v první větě části 7.10 se souřadnou spojkou *a* nevhodná interpunkce. V části 8 od str. 98 kolísá (a místy chybí) interpunkce za čtenými odrazkami. V poslední větě na str. 101 chybí čárka před *tak i z hledisek*. Na str. 102 v první větě čtvrtého odstavce chybí čárka (za vedlejší větou) před *a publikovali*. V seznamu publikací je na str. 110 až 111 nelogická změna řádkování; typografická nejednotnost panuje i v používání mezer ve stránkovém rozsahu, mezery nelogicky chybějí rovněž mezi slovy položky [30]. Seznam příloh na str. 125 má 4 položky, jež se však neuplatňují v (jinak podrobném) obsahu práce na str. 13. Tyto (a další obdobné) nedokonalosti však podstatně nesnižují odbornou úroveň práce a většinou ani její srozumitelnost pro čtenáře.

11. Hodnocení tezí disertační práce^{+) – úroveň tezí disertační práce je:}

☐	vynikající	☒	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá
<i>Zdůvodnění:</i> Teze v (poměrně značném) rozsahu 39 stran odpovídají obsahu i formě předložené disertační práce, a to včetně výše zmiňovaných nedokonalostí, namátkou kuriózního použití znaku ~ pro přibližnou rovnost (str. 12). Formálně jsou mimoto nadbytečné prázdné údaje <i>ISBN</i> a <i>ISSN</i> na str. 2. Jinak lze teze ocenit i jako přehledový text, jenž může oslovit širší okruh odborníků.									

12. Celkové hodnocení disertační práce

Tvůrčí schopnosti v dané oblasti výzkumu student:		prokázal	X	neprokázal					
Požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru práce:				splňuje	X				
				nesplňuje					
Disertační práce podmínky uvedené v § 47 odst. 4 ^{**}) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách:				splňuje	X				
				nesplňuje					
Celková úroveň disertační práce je:									
☐	vynikající	X	nadprůměrná	☐	průměrná	☐	podprůměrná	☐	slabá
<i>Zdůvodnění:</i> Práce je završením dlouhodobého úsilí autora o důkladné zpracování (aspoň částečně) nedestruktivní metodiky pro zjišťování rovnoměrnosti rozložení drátků ve ztvrdlém drátkobetonu, podpořeného rozsáhlou experimentální činností i fyzikálně zdůvodněnými výpočtovými simulacemi. Její vybrané části obsahují původní výsledky, jež jsou i v současné podobě využitelné pro praxi, ale naznačují rovněž příležitosti pro navazující výzkum.									

13. Disertační práci k obhajobě

doporučuji

☒

nedoporučuji

☐

Otázky k obhajobě:

1. Z fyzikální a matematické formulace problému v části 3.4 vyplývá, že při znalosti (relativní) permeability drátků a matrice a při schopnosti jisté výpočtové homogenizace materiálových vlastností (jak naznačují na různých úrovních obecnosti zejména literární

⁺⁾ Článek 44 Studijního a zkušebního řádu VUT v Brně - Teze disertační práce:

(1) Teze disertační práce obsahují ve stručné formě základní myšlenky, metody, výsledky a závěry disertační práce ve struktuře stejné jako u disertační práce.

^{**)} (4) Studium se řádně ukončuje státní doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce, kterými se prokazuje schopnost a připravenost k samostatné činnosti v oblasti výzkumu nebo vývoje nebo k samostatné teoretické a tvůrčí umělecké činnosti. Disertační práce musí obsahovat původní a uveřejněné výsledky nebo výsledky přijaté k uveřejnění.

odkazy [24] až [32]) bychom dokázali určit pro simulovaný pokus s Halloovou sondou rozložení magnetické indukce, resp. intenzity. Umíme-li naopak některou z těchto veličin aspoň lokálně změřit, bylo by odtud možno také zpětně kvantitativně určit předem neznámý objemový podíl drátků v materiálové struktuře; matematicky jde o speciální typ tzv. inverzní úlohy. Jaké jsou teoretické a praktické obtíže takového přístupu? Lze tuto úvahu propojit s korelačními křivkami (prakticky jen přímkami) pro kalibrační vzorky podle části 6?

2. Pro nedestruktivní (resp. částečně destruktivní) zjišťování struktury vláknobetonů (nejen těch s ocelovými drátky) se v současnosti využívají i jiné přístupy: jmenovitě přímé fotografické či radiografické (mimo nákladné tomografické) nebo nepřímé elektromagnetické s harmonickým buzením, zatímco v navržené metodice se pracuje výhradně se stacionárním magnetickým polem. Jak lze zhodnotit přednosti a omezení navržené metodiky ve srovnání s těmito (a případně i dalšími) konkurenčními přístupy?

Datum: 8. září 2019

Podpis oponenta: